

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0225U000456

Державний реєстраційний номер: 0124U001059

Відкрита

Дата реєстрації: 12-01-2025

1. Етапи виконання

Номер етапу: 1

Назва етапу: Воєнна пропаганда імперії: Перша світова війна та її сучасний відгомін

Початок етапу: 03-2024

Закінчення етапу: 12-2024

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Інститут історії України Національної академії наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 05416981

Підпорядкованість: Національна академія наук України

Адреса: вул. М. Грушевського, буд. 4, м. Київ, 01001, Україна

Телефон: 380442796362

E-mail: sekretar@history.org.ua

WWW: <http://history.org.ua/uk>

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Інститут історії України Національної академії наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 05416981

Адреса: вул. М. Грушевського, буд. 4, м. Київ, 01001, Україна

Підпорядкованість: Національна академія наук України

Телефон: 380442796362

E-mail: sekretar@history.org.ua

WWW: <http://history.org.ua/uk>

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 6541030

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 69.994 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Воєнна пропаганда імперії: Перша світова війна та її сучасний відгомін

Назва роботи (англ)

Imperial war propaganda: the First World War and its modern reflection

Реферат (укр)

Мета науково-дослідної роботи полягала у вивченні російської імперської воєнної пропаганди, що поширювалася на теренах України під час Першої світової війни та наслідків її впливу на суспільство. Задля досягнення мети було виконано наступні завдання: проаналізовано прийоми та методи воєнної пропаганди Російської імперії; описано пропагандистські «трибуни», з яких лунала воєнна пропаганда Російської імперії на теренах України; визначено основні тематичні напрямки імперського нарративу, його регіональну специфіку, характерну особливість воєнної пропаганди українських губерніях; простежено взаємозв'язок між імперською пропагандою Першої світової війни та сучасною воєнною риторикою Росії; розглянуто роль та місце України в озвучуваних пропагандою геополітичних планах імперії Романових під час Першої світової війни. Основна ідея наукової роботи полягала у виявленні ключових елементів пропаганди, які використовувалися у війнах, що вела Російська імперія. У результаті дослідження було встановлено, що таким спільним знаменником був і залишається «культ війни», який імперська пропагандистська машина методично та цілеспрямовано формувала в суспільстві. Культ війни був визначений як ідеологічне явище, що передбачає безмірне возвеличення війни, сприйняття її не лише як неминучості, але й як вищого покликання держави та суспільства. Суспільство, в якому панує культ війни, перебуває у своєрідному ідеологічному полоні. Воно сприймає війну не як кризу, яку потрібно подолати, а як нормальний, навіть очікуваний стан. Це призводить до відсутності критичного ставлення до військових конфліктів, схвалення мілітаристських підходів у внутрішній і зовнішній політиці та виправдання агресії. Це дослідження дозволяє зрозуміти механізми, через які російська імперська пропаганда впливала на суспільну свідомість, а також виявити відгомін цих ідей у сучасній воєнній пропаганді Росії.

Реферат (англ)

The objective of this research was to study Russian imperial war propaganda disseminated in Ukraine during World War I and its societal impact. To achieve this aim, the following tasks were undertaken: analyzing the techniques and methods of Russian imperial war propaganda; describing the propagandist "platforms" through which Russian imperial war propaganda was delivered in Ukraine; identifying the main thematic directions of the imperial narrative, its regional specifics, and the distinctive features of war propaganda in Ukrainian provinces; tracing the connection between imperial propaganda during World War I and modern Russian war rhetoric; and examining the role and place of Ukraine in the geopolitical plans of the Romanov Empire as articulated in propaganda during World War I. The core idea of the research was to identify the key elements of propaganda used in wars waged by the Russian Empire. The study revealed that a common denominator of such propaganda was and remains the "cult of war," methodically and purposefully cultivated in society by the imperial propaganda machine. The cult of war was defined as an ideological phenomenon that entails the glorification of war, viewing it not only as an inevitability but also as the supreme calling of the state and society. A society dominated by the cult of war exists in a form of ideological captivity. It perceives war not as a crisis to be overcome but as a normal, even expected, state. This leads to a lack of critical attitudes toward military conflicts, approval of militaristic approaches in domestic and foreign policy, and justification of aggression. This research provides insights into the mechanisms through which Russian imperial propaganda influenced public consciousness and reveals the echoes of these ideas in modern Russian war propaganda.

Індекс УДК: 32::008; 32:316.7, 355.48(477), , 355/351:32.94(477)"1914/1918"

Коди тематичних рубрик НТІ: 11.15.82, 78.09.18, 20.56.03

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): 1. Регіональна преса як джерело російської воєнної пропаганди на Правобережжі України в роки Першої світової війни; 2. Українці Галичини та Буковини у воєнній пропаганді Російської імперії (1914 – 1917 рр.): «збірний образ». 3. Пропаганда імперії: Перша світова війна і її сучасний відгомін.

Назва продукції (англ): 1. Regional media as a source of Russian military propaganda on the right bank of Ukraine in times of the World War I; 2. Image of Ukrainians from Halychyna and Bucovina in Russian empire military propaganda (1914-1917): «collective image»; 3. War propaganda of the empire: World war I and its modern echoes

Очікувані результати: Аналітичні матеріали

Галузь застосування: Інформаційна безпека, освіта.

Опис продукції (укр): У науковій статті 1. "Регіональна преса як джерело російської воєнної пропаганди на Правобережжі України в роки Першої світової війни" проаналізовано регіональну пресу, як трибуну з якої лунала російська воєнна пропаганда на теренах українських губерній під час Першої світової війни, визначенно характерні для воєнної пропагандистської риторики теми, прийоми, регіональні особливості воєнної агітації. Стаття опублікована у Наукових працях Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: історичні науки, 2024 (44), С. 52–65. Кіл. друк. знак. 44 929. Видання входить в категорію В. У статті 2. "Українці Галичини та Буковини у воєнній пропаганді Російської імперії (1914 – 1917 рр.): «збірний образ»" розглянуту «образ українців» Галичини та Буковини, поширюваний у інформаційному просторі Російської імперії під час Першої світової війни. Встановлено, що російська воєнна пропаганда цілеспрямовано зображала українців Галичини та Буковини як бідних, недалеких і примітивних людей, але водночас добродушних і працьовитих. Преса формувала з них «образ жертви», який поширювався на все українське населення, особливо селян Західної України. Результати дослідження опубліковані в збірці матеріалів і тез міжнародної наукової конференції, присвяченої 110-й річниці початку Великої війни 1914-1918 рр. (Чернівці, 27-28 вересня 2024 р.) С. 37-39. Кільк. друк. знаків 4 040. Стаття 3. "Пропаганда імперії: Перша світова війна і її сучасний відгомін" проаналізовано пропагандистський наратив Російської імперії періоду Першої світової війни на теренах України. Встановлено, що головне завдання воєнної пропаганди імперії полягало у формуванні схвальної рефлексії у суспільстві на розпочату Росією війну. Метою війни називалося визволення «братніх слов'янських народів», цим міфом виправдовувались територіальні претензії Російської імперії у Європі. Стаття опублікована у "Віснику НАН України" 2024, №2. С. 102-108. Кіл. друк. знаків. 26 557. Видання входить до категорії В.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Інформаційна безпека та освіта.

Стадія завершеності НТП: Ідея, концепція, Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 03.2024-12.2024

Виробник продукції: Інститут історії України Національної академії наук України

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: За договорами, В Україні, За кордоном

Форми та умови передачі продукції: Спільні НДДКР

7. Бібліографічний опис

1. Біла, К. (2024). Регіональна преса як джерело російської воєнної пропаганди на правобережжі України в роки Першої світової війни. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: історичні науки, (44), 52–65.

2. Біла К. (2024). Українці Галичини та Буковини у воєнній пропаганді Російської імперії (1914-1917 рр.): збірний образ. На перетині епох. Перша світова війна: феноменологія, геополітичні та гуманітарні наслідки, історична пам'ять. Міжнародна наукова конференція, присвячена 110-й річниці початку Великої війни 1914-1918 рр., Чернівці, 27-28 вересня 2024 р. Матеріали і тези доповідей. 37-39.

3. Біла К. (2024). Воєнна пропаганда імперії: Перша світова війна та її сучасний відгомін. Вісник НАН України, №2. 102-108.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 19

Мова звіту: Українська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Біла Катерина Вікторівна (д.філософ)

Керівник організації:

Смолій Валерій Андрійович (д. і. н., академік НАН України)

Керівники роботи:

Біла Катерина Вікторівна (д.філософ)

Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ

Юрченко Т.А.